

Oproep om bijwerkingen van NSAID's te beheersen

De pijn van pijnstillers

Joachim Knap,
huisarts

Correspondentieadres:
joachimknap@xs4all.nl;
c.c.: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling
gemeld.

NSAID's zijn vrijelijk beschikbaar voor de zorgconsument. In allerlei maten en doseringen. Een goede zaak, ware het niet dat de gebruiker doorgaans niet goed op de hoogte is van de risico's die hieraan kleven.

Op het gebied van geneesmiddelengebruik en geneesmiddelenvoorziening zitten de NSAID's mij erg hoog. Ik heb mijn zorgen voorgelegd aan het ministerie van VWS en aan de LHV, maar daar lijkt men mij niet te begrijpen. Ik waag nog een poging mijn zorgen uit te spreken.

NSAID's zijn in steeds hogere doseringen vrij verkrijgbaar. In de praktijk gaat het om ibuprofen, diclofenac en naproxen. Naproxen, een sterke NSAID, is sinds vorig najaar zelfs in 500 mg tabletten te koop. Hoewel het goede pijnstillers zijn, hebben NSAID's potentieel zeer ernstige bijwerkingen, tot maag-darmbloedingen, hartfalen en nierfalen aan toe (zie het *Farmacotherapeutisch Kompas*) en zeer ernstige interacties, met name met bloedverduuners en corticosteroïden.

NSAID's zijn vrij verkrijgbaar, maar gebruikers realiseren zich zelden de risico's die eraan verbonden kunnen zijn.

beeld: MC

Verweven zaken

Het probleem met de NSAID's bestaat uit drie met elkaar verweven zaken. Ten eerste beseffen veel gebruikers de risico's niet (je koopt immers gewoon een sterke pijnstiller en de waarschuwingen daarbij van apotheker en drogist worden maar zelden onthouden). Ten tweede vertellen mensen hun arts niet dat ze NSAID's gebruiken. Als die arts er dan nog een voorschrijft, neemt de kans op problemen nog toe. En ten derde gebruiken steeds meer mensen steeds meer medicijnen. Ziekten als diabetes mellitus en de (primaire en secundaire) preventie van hart- en vaatziekten worden steeds intensiever medicamenteus behandeld, met een toenemend risico op schadelijke interacties met NSAID's.

Punt twee en drie creëren een levensgroot risico op vermijdbare spoedopnames. Bekend is dat 10 procent van de ziekenhuisopnames het gevolg is van medicatiefouten, en die fouten liggen volgens mij vooral op dit gebied.

Maagprotectie

Artsen die NSAID's voorschrijven, wordt sterk aangeraden daarbij aan maagprotectie te denken. Zo leren ze bijvoorbeeld bij mensen met diabetes, hartziekten en astma zeer terughoudend te zijn met NSAID's. Het risico op ernstige bijwerkingen en interacties is immers nog groter.

In de vrije verkoop zijn deze beschermende maatregelen natuurlijk niet van toepassing. Ik denk – ik begeef mij nu op glad ijs – dat verreweg de meeste mensen die NSAID's kopen, de gevaren daarvan niet onderkennen, zelfs niet de mensen die al andere medicijnen gebruiken. Ik denk dat het enig juiste is de vrije verkoop van NSAID's door publiciteitscampagnes zeer sterk te ontmoedigen of zelfs te verbieden.